

דברי משיח

ה'תשמ"ט

התוועדות ש"פ בראשית, מבה"ח מרחשון

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

הוספה : פנינים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב בפרסום ראשון (ח"ט)

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ בראשית – הננו מוציאים לאור "הנחה" מהתוועדות ש"פ בראשית, כ"ז תשרי, מבה"ח מרחשוון תשמ"ט (לפני שלושים שנה, וכקביעות שנה זו) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ט".

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל", אור לח' תשרי תשנ"ב – בפרסום ראשון¹.

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות² והיומן³ – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"י-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, וזוה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבדידי הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תשנ"1), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

עש"ק בראשית, ה'תשע"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

1) בעת הופעת דברי משיח תשנ"ב ח"א ה' רק חלק קטן מהר"ד תח"י, ובתקופה האחרונה הגיע לידינו סרט וידיאו מה"יחידות" במילואה (כשלוש חצי שעות). א"ה בקונטרסים הבאים נפרסם פנינים נוספים מ"יחידות" זו.

2) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"תוכן קצר" שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים", וה"ר"ד" שי"ל ע"י מערכת "פאקס א' שיחה"). ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק". לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 21 ואילך).

3) היומן הוא תדפיס מתוך ס' "תשרי בליובאוויטש – פת"ב המלך" שי"ל בימים אלו (וש"נ).

בס"ד. התועדות ש"פ בראשית, כ"ז תשרי, מבה"ח מרחשון ה'תשמ"ט

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

א. נקודתו המשותפת של כל שבת בראשית היא, הן בתורה – שקורין בה לעולם את ראשית התורה, הפרשה הראשונה – בראשית, והן בזמן – שהיא לעולם בראשית השנה, שבת האחרונה שבחודש תשרי, ושבת מברכים חודש חשוך.

ובשנה זו, שבת בראשית מיוחדת בכך, שהיא בשנת העיבור, "שנה תמימה"¹, שמזה יש ללמוד – "והחי יתן אל לבו"² – הוראה מיוחדת.

ובכללות: שנת העיבור מבטאת את העבודה באופן של הוספה, וכפשטות הענין דעיבור (כגון שנה מעוברת – הוספת חודש שלם; חודש העיבור – הוספה דשלושים יום; אשה מעוברת – הוספת עובר, וכיו"ב), שזוהי הוספה מיוחדת וכו'.

ובפרט בשנת העיבור הבאה בהמשך לשנת "הקהל" ושנת "תְּשֻׁמַּח וְתִשְׁמַח", שהנקודה המשותפת ביניהם היא, שבכללות כולם קשורים עם הוספה – שזה (הקדמת שנת "הקהל" ושנת "תְּשֻׁמַּח וְתִשְׁמַח") מוסיף עוד יותר בהוספה דשנה מעוברת.

והוספה זו (דשנה מעוברת) גופא (אינה סתם הוספה יותר מע"ד הרגיל, אלא) קשורה עם ענין התשובה, כפי שזוהו בפשטות הענין: שנה מעוברת באה לתקן את החסרון בשנת הלבנה לגבי שנת החמה, שהחסרון נגרם ע"י מיעוט הלבנה כתוצאה מקטרוג הלבנה³. ובעבודה זהו תוכן ענין התשובה, המתקנת את החסרון בעבודתו של יהודי (הדומה ללבנה⁴ ומונה ללבנה⁵), ועד באופן שע"ז מיתוסף יותר מכפי שהי' מקודם – כמו בשנת העיבור שיש בה יותר ימים מאשר בשנה פשוטה.

ולהוסיף, שע"פ דברי הגמרא⁶ שהקב"ה אמר "הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח", יש לומר, שע"י עבודת התשובה (תוכן שנת העיבור המתקנת את חסרון הלבנה), פועלים כפרה גם עבור הקב"ה כביכול.

ונוסף לכפרה שזוהו מביא לבני ישראל הדומין ללבנה⁴ ו"מונין ללבנה"⁵, נפעל על ידם כפרה גם בכל העולם (שנברא בשביל ישראל⁷), בזמן ומקום (גדרי העולם⁸), שזמן

(5) ראה סוכה שם. ב"ר פ"ו, ג.

(6) חולין שם. שבועות ט, א. פרש"י פינחס כח, טו.

(7) תנחומא (באבער) ר"פ בראשית פי' ג' וה'. לקח

טוב (פס"ז), רש"י ורמב"ן ר"פ בראשית. וראה ויק"ר

פל"ו, ד.

(8) שעהיוה"א פ"ז (פב, א).

(1) בהר כה, ל. ערכין לא, א (במשנה). רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ב ה"ה.

(2) קהלת ז, ב.

(3) חולין ט, ב. פרש"י פרשתנו (בראשית) א, טז.

(4) ראה חזקוני מהרש"א סוכה כט, א. וראה ד"ה ויאמר לו יהונתן במאמרי אדה"ז תקס"ז ע' מח ואילך.

ועם הגהות – אדה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך.

ומקום הם ה"כלי אחיזה" שעל ידם פועלים בעולם. כפשטות הענין – שעבור השנים ע"י ישראל פועל הוספה בזמן דשנת הלבנה (השלמת החסרון די"א יום דשנת לבנה לגבי שנת החמה⁹).

ויש לקשר זה עם כללות העבודה ד"והחי יתן אל לבו" – הקשורה ג"כ עם הוספה, והוספה שע"י עבודת התשובה. והיינו, שמכל דבר ודבר צריך יהודי ליתן "אל לבו" הוראה מיוחדת מזה, כדי להכניס בו תיקון, כפרה ושלמות, הן ביחסם של בני ישראל להקב"ה, ד"אני נבראתי לשמש את קוני¹⁰", והן בבני ישראל עצמם, ד"אדם קרוב אצל עצמו¹¹", "קשוט עצמך תחילה¹²", וע"י בני ישראל – גם בעולם, זמן ומקום; ועד שזה נפעל בכל העינים (בעולם, בישראל ובהקב"ה) בחדא מחתא.

[ולהעיר, שקביעות יום ב' דראש חודש חשון בשנה זו היא ביום רביעי בשבוע, שבו נתלו המאורות¹³, ובו הי' מיעוט הירח. ואע"פ שראש חודש חשון הוא לעולם ב' ימים¹⁴, הרי היום הראשון של ראש חודש הוא חלק מחודש תשרי (שלושים בתשרי), אותיות "רשית¹⁵", שאז לא ניכר ("הערט זיך ניט") כיצד ה"ראש" (חודש) הוא למעלה מהאברים ואינו במנין מספר האברים; משא"כ היום השני של ראש חודש הוא היום הראשון של חודש חשון הנכלל במספר ימי החודש (א' חשון), כפי שה"ראש" נכלל כבר במספר האברים].

ב. וע"פ הוראת רבינו הזקן שיש "לחיות עם הזמן¹⁶" – פרשת השבוע, נתעכב על ענין עיקרי בפרשתנו, עם ההוראה – "והחי יתן אל לבו" – מזה, והשייכות המיוחדת לשנה זו – שנת העיבור.

ובפרט ע"פ פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁷, ש"כפי שמעמיד את עצמו בשבת בראשית כך הולך כל השנה" ("אז ווי מ'שטעלט זיך אַוועק שבת בראשית אזוי גייט עס אַ גאַנץ יאָר") – נמצא שמפרשת בראשית יש לימוד על כל השנה.

בנוגע להמאורעות והנבראים דיום השישי למעשה ימי בראשית, מפרש הכתוב¹⁸ "ויאמר אלקים תוצא הארץ נפש חי' וגו'", וממשיך אודות בריאת אדם הראשון¹⁹ – "ויברא אלקים את האדם. . זכר ונקבה. . ויברך אותם אלקים וגו'", ומסיים²⁰ – "ויברא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד, ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי".

9) ראה רמב"ם הל' קדוה"ח פ"א ה"ב.

10) משנה וברייתא סוף קידושין.

11) יבמות כה, ב. סנהדרין ט, סע"ב ואילך. כה, א.

12) ב"מ קז, סע"ב. ב"ב ס, ב.

13) פרשתנו א, טזיז.

14) ראה רמב"ם שם פ"ח ה"ה.

15) בעה"ט עקב יא, יב. מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' רלה. אוה"ת דרושים לסוכות ע' א'תשנו. סה"מ תר"ל

ע' רפז.

16) "היום יום" ב חשון.

17) ראה שיחת עהה"ס הישי"ת (סה"מ תשי"א ע' 59).

18) לק"ש ח"א בתחלתו. ח"ב ע' 449. ח"י ע' 190.

19) ח"כ ע' 556. וש"נ. וראה סה"ש תרצ"ז ע' 203.

20) פרשתנו א, כד.

19) שם, כד"כח.

20) שם, לא.

ובענין זה רואים, שכל המלמדים והמורים בכל העולם מפרשים ("לערנען פשט") שחטא עץ הדעת וכו' הי' ביום השישי – אע"פ שע"ד הפשט לכאורה אין זה מובן כלל! לכל לראש – הרי לכאורה זהו בסתירה ממש לפשטות הכתוב הנ"ל "וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד": איך אפשר לומר ע"ד הפשט ש"כל אשר עשה – טוב מאוד", בה בשעה שאז אירע חטא עץ הדעת, והתוצאות בלתי רצויות (מיתה בעולם, צער עיבור ולידה, והעונש ד"בזעת אפיך תאכל לחם"²¹ וכו') שיצאו מזה?! ובפרט שהם ענינים היפך הטוב לא רק בזמן ההוא, אלא כן נמשכים גם לדורות.

ונוסף על זה – זהו היפך סדר המקראות, שהרי כל הפרשה אודות חטא עץ הדעת וכו' מסופר בהמשך הכתובים (לאחר "ויכולו השמים וגו'"²² ביום השביעי), ומדוע לשנות את הסדר ולומר שביום השישי הנה בנוסף לכל הנ"ל (בריאת החיות והבהמות ובריאת אדם וחיה) אירעו ג"כ כל מאורעות אלו – ברכות וציווי ה' לאדם וחיה לא לאכול מעץ הדעת כו'²³; קריאת שמות לכל החיות וכו'²⁴; "והנחש הי' ערום וגו'"²⁵; חטא עץ הדעת²⁶; עונש הקב"ה על החטא להנחש²⁷, לחיה²⁸ ולאדם²⁹; עשיית והלבשת ה"כתנות עור" ע"י הקב"ה לאדם וחיה³⁰ (שבודאי היתה לפני הגירוש מגן עדן, שהרי הקב"ה לא הי' מגרשם ערומים); הגירוש מגן עדן והעמדת "להט החרב המתהפכת" לשמור את הדרך לגן עדן³¹ – וכל זה (שבדרך הטבע צריך לקחת כמה ימים ויותר) ביום אחד [ואפילו לא בערב, כדמשמע מהכתובים שהבריאה היתה רק ביום ולא בלילה (חוץ מבריאת הזמן)³² והמקום, שהיתה ברגע הראשון של הלילה הראשון] – יום השישי!

[כולל שע"פ פשטות הנחש בדיבורו אל חיה לא פעל עלי' ברגע כמימרא, כי אם לאחר שהיית זמן. וכמודגש יותר לשיטת הגמרא: עה"פ³³ "ויבן . . לאשה" איתא בגמרא³⁴ "מלמד שנתן הקב"ה בינה יתירה באשה יותר מבאיש", ומכיון שכן, בודאי שלא מסתבר שכאשר הנחש ירוץ אחרי חיה לפתותה, תתפתה תיכף ומיד (אפילו אם הי' בעל כשרון בדיבור ("אָ פיינער רעדנער"))].

וכאמור, כל המלמדים במשך כל הדורות עד היום הזה מפרשים כך, ו"בדידי הוה עובדא"³⁵ – גם המלמד שלי פירש כך, אע"פ שאין זה מסתדר ע"ד הפשט!

(29) שם, יד"ט.

(30) שם, כא.

(31) שם, כד.

(32) ראה סידור (עם דא"ח) שער הק"ש עה, סע"ד.

(33) פרישתנו ב, כב.

(34) נדה מה, ב.

(35) ל' חז"ל – שבת קמ, א. ובכ"מ.

(21) שם ג, יט.

(22) שם ב, א.

(23) שם, יז.

(24) שם, כ.

(25) שם ג, א.

(26) שם, ו.

(27) שם, יד"טו.

(28) שם, טז.

והסיבה לזה שהמלמדים מפרשים כך ("אי וואָס מלמדים לערנען אַזוי"), ואינם לומדים כפי שמשמע מפשטות הכתובים – [כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך, ואמר:] צריך לשאול אצלם... וחוששני, שלא יהי' להם מענה על זה!

בפשטות לומדים כך מכיון שכך איתא בתורה שבע"פ: בגמרא סנהדרין³⁶ [ששם מדובר אודות הדינים והלכות למעשה הנוגעים כדי להיות בסנהדרין וכו'] מצינו אכן ש"י"ב שעות הוי היום: שעה ראשונה הוצבר עפר . . . עשירית סרח וכו", ומפורש שכל הנ"ל (חטא עץ הדעת והגירוש מגן עדן) הי' ביום השישי.

ואף שכן צריך להיות – שהמלמד צריך להיות חדור בתורה שבע"פ – הרי ביחד עם זה עליו להבחין האם מ"ש בתורה שבע"פ הוא גם ע"ד הפשט, או שזהו רק ע"ד הדרוש והלכה כו', משא"כ ע"ד הפשט פירוש המקראות הוא באופן אחר; והרי בנדון דידן, אע"פ שבגמרא איתא שהחטא וכו' הי' ביום השישי, אבל ע"פ פשטות הכתובים יוצא שזה לא הי' אז [ובגמרא אפילו לא מובא ראי' מהכתובים שזה הי' ביום השישי – כי מהפסוק אין ראי' לזה], כי ביום השישי כתיב "טוב מאוד", ובפשטות הרי (כנ"ל) פירוש הגמרא הוא ההיפך ממש מ"פשוטו של מקרא!"

ואכן בפירוש רש"י ("פשוטו של מקרא"³⁷) לא מצינו שיכתוב כן בשום מקום מלבד בנוגע להריון ולידת חוה שהי' ביום שנברא³⁸. ועד"ז מ"ש³⁹ "וייצר ה' אלקים . . . ויקרא האדם שמות . . . ויקח אחת מצלעותיו גו"י שעל זה פירש"י "היא יצירה היא עשי' האמורה למעלה . . . בו ביום הביאם אל האדם כו", וכמ"ש גם לעיל⁴⁰. ואדרבה: עפ"ז מובן שב"פשוטו של מקרא" אין לשנות מסדר הכתובים, מלבד במקום שרש"י מפרש כן.

אבל כאשר מלמד אינו משים לב שצריכים ללמוד עם הילד לכל לראש את פשטות הכתובים, הוא מתחיל ללמוד עמו את מה שהוא (המלמד) יודע מהגמרא – שביום השישי אירעו כל ענינים אלו, ריבוי ענינים שע"פ טבע היו צריכים לקחת כמה ימים ויותר כנ"ל. וכאשר הוא רוצה לעשות מהילד "למדן גדול" יותר ("נאך אַ גרעסערן למדן") – מספר לו גם את מ"ש במשנה⁴¹, שלאחר כל הענינים הנ"ל (המנויים בגמרא) הנה בערב שבת בין השמשות ברא הקב"ה עשרה דברים, ויש אומרים עוד שני דברים, ויש אומרים עוד שני דברים – י"ד דברים!...

ג. ולכן נראה לומר, שע"פ "פשוטו של מקרא", הרי ביום השישי לא הי' חטא עץ הדעת והגירוש מגן עדן ושאר הפרטים שנאמרו בפרק זה (אחרי "ויכולו" ביום השביעי), כי אם בימים שלאחרי זה. כי (מלבד זאת שאי אפשר להעמיס את כל הדברים

39) שם ב, יט; כא.

40) שם א, כז.

41) אבות פ"ה מ"ו.

36) לח, ריש ע"ב. וראה גם דברי משיח תנש"א ח"ה ס"ע 268, ובהנסמן שם הערה 194.

37) ראה פרש"י פרשתנו ג, ח. שם, כד. ובכ"מ.

38) פרשתנו ד, א.

הנ"ל על יום אחד, הרי זה (גם) היפך הכתוב "כל אשר עשה והנה טוב מאוד" כנ"ל, וזהו גם היפך סדר הכתובים.

ועל כן מוכרח לומר, שביום השישי היו רק הדברים המפורשים בכתוב ביום זה כנ"ל, וכן בריאת חוה, ולידת קין והבל (כנ"ל מפרש"י), ואח"כ הי' "ויכולו השמים" – ביום השביעי, ולאחר מכן אירעו שאר הדברים, שנאמרו בפסוקים שלאחרי זה.

ולהוסיף, שאין לתווכ ולומר שגם ב"פשוטו של מקרא" אירע כל הנ"ל ביום השישי, ואין זה בסתירה ל"טוב מאוד", מכיון שמדובר כמו שזה כתוב בתורה, ששם הכל טוב, וכהפירוש הידוע⁴² ב"יעקב ועשו האמורים בפרשה"⁴³, ש"בפרשה" הרי גם עשו הוא טוב – שהרי מובן ופשוט שב"פשוטו של מקרא" הרי נוסף לכל הענינים כמו שהם בתורה (בשורש הענין), הרי הם גם בפשטות, ובפשטות אי אפשר לומר על החטא וכו' שהוא "טוב מאוד"!

וכמו בנוגע לעשו, שנוסף לג' האותיות "ע' ש' ו'" כפי שהן בתורה – ישנו גם עשו כפשוטו, שיצא לתרבות רעה, עד כדי כך, שבגלל זה קיצר הקב"ה חמש שנים משנותיו של אברהם (קע"ה שנה, ולא ק"פ שנה כיצחק), כדי שלא יראה את בן בנו יוצא לתרבות רעה⁴⁴ – יציאה לתרבות רעה כפשוטו; ובמילא אי אפשר לומר על עשו בפשטות שהוא טוב.

[ולהוסיף עוד, דאף שבתורה שבע"פ מבואר הענין ד"טוב מאוד" ע"פ פירוש המדרש⁴⁵ "בתורתו של ר' מאיר מצאו כתוב והנה טוב מאוד והנה טוב מוות", או שזה קאי על היצר הרע וכו'⁴⁶, ועוד – הרי אין זה "פשוטו של מקרא" כלל].

ד. והנה, בנוגע להוראה ("והחי יתן אל לבו") בעבודת האדם, מובן שישנו לימוד והוראה לא רק מהפירוש ב"פשוטו של מקרא" שביום השישי הי' רק "טוב מאוד" – שאין כל חסרון וענין הפכי המבלבל ל"טוב מאוד", כי אם גם מפירוש הגמרא שביום השישי היו גם כמה ענינים שבפשטות הרי הם היפך מ"טוב מאוד" כו', שהרי כל חלק בתורה היא "תורה אור"⁴⁷.

והענין:

נקודת עבודתו של יהודי כלולה משני הפכים – "קום ועשה"⁴⁸ (מצוות עשה), "ישב ואל תעשה"⁴⁸ (מצוות ל"ת). ובכללות יותר: העבודה של "אדם ישר הולך"⁴⁹,

46) זח"א יד, א. ועוד. ב"ר שם, ז. שם, י ובחידושי הרד"ל שם.

47) ל' הכתוב – משלי ו, כג.

48) ל' חז"ל – עירובין ק, סע"א. ובכ"מ.

49) ע"פ קהלת ז, כט. משלי יד, ב.

42) ראה לקו"ש חט"ו ע' 198. ח"כ ע' 114. שם ע' 342. ח"ל ע' 144-5. ועוד.

43) פרש"י ר"פ תולדות (כה, יט).

44) פרש"י לך לך טו, טו. תולדות כה, ל.

45) ב"ר פ"ט, ה.

היינו העבודה בקדושה ואור וכו', ועבודת "אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא"⁵⁰.

אמנם, אף שהם הפכים, מכל מקום מכיון ש"אני נבראתי לשמש את קוני" – הקב"ה, מובן דכשם ש"ה' אחד"⁵¹ באחדות הפשוטה, ואחדות לא רק בחיצוניות כי אם גם בפנימיות, כמו כן צריך להיות גם בעבודתו של ישראל, שהאחדות צריכה לחדור בכל הפרטים, כך שכל עבודתו מאוחד באחדות אמיתית, הן העבודה ד"אדם ישר הולך" והן העבודה דאתהפכא.

וע"ד ב' הדיעות⁵² בנוסח קבלת בני ישראל את התורה: (א) "שהיו אומרים על הן הן ועל לאו לאו"; (ב) "שהיו אומרים על הן הן ועל לאו הן", דלדיעה הב' – הרי אפילו בענינים של "לאו" אמרו "הן", כי אצלם הורגש שגם ה"לאו" הרי הוא קיום רצון ה' באופן חיובי.

ועד"ז מובן בפרשתנו, שאפילו המאורעות ביום השישי שהם ההיפך מ"טוב מאוד", מכל מקום בעבודת האדם הרי גם זה עושים בבחי' "הן" – "טוב מאוד", כי בהם ועל ידם נפעלת "אתהפכא חשוכא לנהורא" כו'.

ולכן – כל מאורעות יום השישי הרי הם "טוב מאוד", כי ע"י עבודת האדם, נעשים הב' הפכים למציאות אחת של "טוב מאוד"⁵³.

ה. ויש לקשר זה לעבודתו המיוחדת של שנת העיבור – "שנה תמימה", שתוכן העבודה הוא לא רק להביא שלימות ותמימות בענינים הסמוכים והשייכים לו ולחלקו בעולם (עניני קדושה), כי אם גם להביא כפרה, תיקון ותמימות בכל יהודי שיכול להגיע אליו, ובכל עניני העולם לכל פרטי', אפילו דברים שצריכים כפרה. וכנ"ל (ס"א) – כפרה להקב"ה, לבני ישראל (הדומין ללבנה), ולעולם (זמן ומקום), כך שנעשה "טוב מאוד" בכל הענינים, גם בענינים של היפך.

ויש להוסיף, שחסרון הלבנה הי' ע"י טענת הלבנה שהיתה "דבר הגון" (כלשון הגמרא⁵⁴) לפי אמיתית הענין, היינו שמפני טבע בריאתה הוצרך להיות "לכי ומעטי את עצמך", שזהו חלק מסדר ואופן הבריאה וכו', כמדובר בארוכה במקום אחר⁵⁵.

אינה אלא בעניני טוב וקדושה. ואופן הב' הוא בהתאם למצב שנעשה לאחר החטא (שאז הוצרכו לשיתוף דמדת הרחמים כדי שהעולם יוכל להתקיים), אשר גם מצב זה נעשה באופן ד"טוב מאוד" ע"י הפיכת הרע לטוב (כפירוש המדרש), כנ"ל בארוכה. ועד"ז בנוגע לב' האופנים בענין התמימות – תמימות ד"אדם ישר", ותמימות שנעשית ע"י התשובה, כנ"ל בארוכה.

(54) שבהערה 3.

(55) שיחת יום ב' דחה"ש תשמ"ז (לקו"ש בראשית שנה זו – ח"ל ע' 8 ואילך).

(50) ראה זח"א ד, א. תניא פכ"ז.

(51) ואתחנן ו, ד.

(52) מכילתא יתרו כ, א.

(53) בהנחה אחרת מובא תוכן הנ"ל לקמן ס"ט, כההוראה מהביאור בפרש"י עה"פ "ברא אלקים". ושם: אופן הא' הוא בהתאם להמצב דהתחלת הבריאה, בששת ימי בראשית, שכל הענינים היו באופן ד"טוב מאוד" (כמדובר לעיל שע"ד הפשט הי' חטא עין הדעת כו' לאחר יום השישי), ולכן היתה הבריאה במדת הדין, ללא צורך במדת הרחמים, ואז גם עבודת האדם

ומזה יש לימוד נוסף בעבודת האדם:

בכל אחד ישנם הב' הפכים החלל הימיני וחלל השמאלי – יצר טוב ויצר הרע, וצריך על זה כפרה. דאף שהיהודי יכול לטעון שכך הוא נברא (וזוהי "טענה הוגנת", ע"ד טענת הלבנה), כמבואר בתניא⁵⁶ בנוגע לעבודת הבינוני (ש"היא מדת כל אדם ואחרי' כל אדם ימשוך⁵⁷) – הרי מבואר בגמרא⁵⁸ [שזוהי גמרא תמוהה ("א פלא'דיקע גמרא"), אבל כך כתוב] ש"כל מעשה בראשית . . . לדעתן נבראו", "שאלם אם חפצין להבראות ואמרו הן"⁵⁹ [ואע"פ שזה הי' עוד לפני שנבראו, וכיצד שייך לשאול אותם משהו?! הנה הפירוש בזה הוא, שבכחו של הקב"ה לשער מראש כיצד ישיב כל נברא כשישאלו אותו לרצונו, וכך בראו (ואכ"מ)]. היינו שבריאית החלל השמאלי היא חלק מסדר ואופן בריאת האדם, והכוונה בזה היא שיהי' "הן" – אתהפכא כו', שע"ז נעשה "טוב מאוד".

ו. ועד"ז מצינו גם בנוגע לענין נוסף בפרשתנו – בפרש"י בתחילת הפרשה, כרגיל לדבר על ענין בפרש"י בריש הפרשה.

– בנוגע לפרש"י הראשון בפרשתנו, כבר דובר כמה פעמים וכבר נדפס⁶⁰, ולכן נתעכב על פרש"י אחר עה"פ⁶¹ "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", הנמצא ג"כ בעמוד הראשון בחומש:

רש"י מתעכב על "ברא אלקים", ומפרש: "ולא נאמר ברא ה', שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב⁶² ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים".

וכאן שואל ה"בן חמש למקרא⁶³ שאלה פשוטה⁶⁴:

איך אפשר לומר שאצל הקב"ה הי' שינוי מחשבה ורצון – שבתחילה הי' לו קא סלקא דעתך לברוא את העולם במדת הדין, ואח"כ, כאשר נתברר לו (כביכול) שע"ז לא ישאר העולם קיים, שינה רצונו מכפי שחשב בתחילה והקדים מדת רחמים? וכי לא ידע ה' לכתחילה שלא יתקיים העולם ע"י מדת הרחמים?! הרי לא שייך ענין של טעות, ח"ו, אצל הקב"ה!

ועוד: מכיון שעלה במחשבתו לבראותו במדת הדין ורק אח"כ ניתוספה מדת הרחמים – הי' הפסוק צריך להיכתב בסדר אחר: לא "ביום עשות ה' אלקים" ("הקדים מדת רחמים" ואח"כ דין), אלא "אלקים ה'"?

61) פרשתנו א, א.

62) שם ב, ד.

63) אבות פ"ה מכ"ב.

64) בכל הבא לקמן – ראה גם שיחת מוצאי ש"פ

בראשית תש"מ (שיחות קודש ח"א ע' 236 ואילך).

56) פי"ב ואילך.

57) שם רפי"ד.

58) ר"ה יא, א.

59) פרש"י שם ד"ה לדעתם.

60) ראה ביאורים לפרש"י עה"ת ריש פרשתנו. וש"נ.

והקושיא (הראשונה) מתחזקת עוד יותר:

מקורו של פרש"י זה הוא, לכאורה, במדרש ילמדנו⁶⁵, ששם איתא: "במשפט בראת הכל . . . כשברא הקב"ה את עולמו בראו במדת הדין, שנאמר בראשית ברא אלקים, ולא עמד עד ששיתף עמו מדת הרחמים, שנאמר ביום עשות ה' אלקים גו".

היינו, שלפי המדרש ברא הקב"ה את עולמו בפועל ממש (לא רק במחשבה) במדת הדין, וכו"כ דברים נתקיימו בפשטות, רק שמפני שאח"כ נתערבו כמה דברים (וכדלקמן), לא עמד העולם, ולכן "שיתף עמו מדת הרחמים".

ועל פי פירוש זה, מובן בפשטות שלא הי' בזה שינוי רצון, כי הקב"ה ברא בפועל את העולם במדת הדין, וכך מובן בשכל – שסדר הבריאה יהי' כך, במדת הדין,

כי העולם נברא באופן טוב ובמילואו ("עולם על מילואו נברא"⁶⁶), כמ"ש בתורה שבכל יום הי' "וירא אלקים כי טוב"⁶⁷ [אפילו ביום השני שבו לא כתוב "כי טוב", זהו "לפי שלא הי' נגמר מלאכת המים עד יום השלישי . . . ודבר שלא נגמר אינו במילואו וטובו", ולכן ביום השלישי "שנגמרה מלאכת המים . . . כפל בו כי טוב כו"⁶⁸], ועד יום השישי לא הי' ענין של "נחש ערום" ויצר הרע שיפריעו ויבלבלו להטוב,

ואפילו לאחר בריאת הנחש כו' לא "התעסק" הנחש ("האָט זיך דער נחש ניט געטשעפעט") עם כל הברואים שנבראו בששת ימי בראשית (חוץ מאדם וחווה).

ומכיון שבחמשה-ששה ימים אלו הי' הכל טוב ולא הי' ענין הפכי – לכן הי' יכול העולם להישאר קיים במדת הדין (לפני שהוכנס היצר הרע באדם, שזה הי' בעת אכילתו מעץ הדעת⁶⁹), כי היות ואין ענין הפכי (יצר הרע וכו'), אין מה לחשוש ממדת הדין, ואין טעם שלא יברא הקב"ה את העולם במדת הדין.

ואדרבה: רואים בפועל שהנבראים שנבראו בששת ימי בראשית במדת הדין (שמים וארץ, שמש וירח וכו' וכו') קיימים עד היום הזה (אע"פ שבינתיים הי' חטא עץ הדעת שהביא את "שיתף עמו מדת הרחמים").

ויתירה מזו: מכיון שאין טעם לא לברוא את העולם במדת הדין – מובן ע"פ שכל שבריאת העולם צריכה להיות דוקא (רק) במדת הדין, כי אז (כאשר ישנו דין ומשפט) יש מקום לשכר. ונוסף לזה: העולם נברא לשם תכלית, "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו"⁷⁰, שכללות ענין הבריאה בשביל "תכלית" הוא ענין של מדת הדין, וגם התכלית בפועל – "לכבודו" – הוא ענין של דין.

68) פרש"י שם, ז.

69) פרש"י שם ב, כה.

70) אבות פ"ו מ"א.

65) ריש פרשתנו (הובא בתו"ש פרשתנו אות רט.

ובכ"מ).

66) ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג.

67) פרשתנו א, ד. י. יב. יח. כא. כה. לא.

ולכן פירוש המדרש מובן בפשטות – שלכן ברא הקב"ה את העולם בפועל במדת הדין.

[והגם דכתיב⁷¹ "עולם חסד יבנה" – בזה זקוקים להפירוש בחסידות⁷² דמאחר שהעולם נברא ע"י שבעת ימי הבנין, המתחילים בחסד, וחסד "אזיל עם כולהו יומין"⁷³ וכו', לכן בריאת העולם היא בספירת החסד; משא"כ כאן המדובר הוא על דרך הפשט, כפי שלומד "בן חמש למקרא" שאינו יודע אודות ספירות, חסד גבורה וכו', ומבין בפשטות שכאשר העולם הוא כתיקונו אזי יכול וצריך להתנהג במדת הדין, ואין צורך ומקום למדת הרחמים.

ובעצם, גם על הפירוש בחסידות אפשר לשאול את אותה השאלה: מכיון שעולם האצילות הוא בתכלית הקדושה – מדוע באמת המדה הראשונה משבעת המדות (שבעת ימי הבנין) היא חסד ולא גבורה (דין)?].

אלא בפועל, כאשר הי' אח"כ החטא כו' וניתוספה מציאות היצר הרע שהי' יכול לגרום שהעולם לא יסאר קיים, לכן "שיתף עמו מדת הרחמים". ועפ"ז מובן שבזה לא הי' שינוי רצון: הקב"ה אכן ברא את העולם בפועל במדת הדין בדיוק כפי שעלה ברצונו, והטעם לזה מובן כמדובר לעיל; אלא שאח"כ, מכיון שהתערב בזה עוד ענין, "שיתף עמו מדת הרחמים".

אמנם, כל זה הוא לפי פירוש המדרש (שהבריאה בפועל היתה במדת הדין); משא"כ לפי פרש"י, ששינה לכאורה מלשון המדרש (שהוא לכאורה מקורו של פרש"י), ומפרש שרק "עלה במחשבה לבראותו במדת הדין", ורק כשראה שלא נתקיים שיתף עמו מדת הדין, יוצא לכאורה שהי' בזה שינוי רצון, שזה אינו מובן כלל, כנ"ל.

ז. ויש לומר הביאור בזה, ובהקדים, שמקורו של רש"י באמת אינו מ(לשון) מדרש ילמדנו, ויש לומר שרש"י לא ראה מדרש זה.

[וכמו שמצינו בנוגע לכמה מדרשים (שנתגלו במשך הזמן) שלא הגיעו לידי כו"כ ראשונים וכו'. אפילו בנוגע למדרש רבה, שהוא מדרש עיקרי ומפורסם, ישנו שקלא וטריא בזה האם הכל הגיע לראשונים (ולידי רש"י) וכו'. ועד"ז רואים גם בנוגע לירושלמי, שחסרים שם כמה מסכתות, ועד שישנו סדר שלם (סדר קדשים) שלא הגיע לדינו עד היום הזה (אף שבודאי הי' ירושלמי גם על זה, כי למדו בירושלים את כל המסכתות בדיוק כמו שלמדו בבבל, ואדרבה – הירושלמי הי' לפני הבבלי), ואפילו בתלמוד בבלי יש ענינים שלא הגיעו לדינו (פרקים במסכת תמיד וכיו"ב)].

73) ראה זח"ג קג, א"ב. קצא, ב. וראה הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ שם ע' 144 (הועתק גם בלקו"ש ח"ה ע' 174 בשוה"ג).

71) תהלים פט, ג.
72) ראה לקו"ת האזינו ער, ב. סה"מ תש"ח ע' 273.

ומזה מובן שרש"י לא שינה מלשון המדרש (כי הוא לא ראה את המדרש). ועפ"ז אפשר ללמוד שכוונת תוכן דברי רש"י הוא כמו פירוש הנ"ל במדרש:

הפירוש בדברי רש"י ש"בתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים כו"י אינו שזה הי' רק במחשבה, אלא שלאחר שעלה במחשבה – עשה כן גם בפועל ממש, כמפורש בקרא "ברא אלקים"*.

ועפ"ז לא הי' בזה שינוי רצון, כי הקב"ה ברא את העולם בפועל במדת הדין, והעולם נשאר קיים, ועד היום הזה הוא קיים באופן זה (כנ"ל). אלא שאח"כ, בעת חטא עץ הדעת, ראה הקב"ה "שאינן העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים", אבל לפני זה נשאר העולם קיים במדת הדין**.

[ורש"י אינו צריך להבהיר ("בְּאוֹרְעֵנֶן") מיד כאן מתי הי' ה"ראה" בפועל, כמדובר כמה פעמים⁷⁴ שכל זמן שאוחזים עדיין באמצע הענין, סומך רש"י על כך שהלומד יבין את זה לבד בלמדו את המשך הענין. ועד"ז בנדון דידן: אחרי סיום הענין, כאשר ילמדו אודות חטא עץ הדעת, יבינו שאז היתה המציאות שהביאה ל"ראה שאין העולם מתקיים"].

ואע"פ שהקב"ה ידע מראש (גם בשעת הבריאה במדת הדין) שאח"כ "אין העולם מתקיים" (מצד החטא) – אין זה שינוי הרצון, כדפרש"י בפשטות בסיום הפרשה (עה"פ⁷⁵ "ויתעצב אל לבו") ש"אע"פ שגלוי לפניו שסופן לחטוא ולאבדן לא נמנע מלבראן, כי "בשעת חדותא חדותא בשעת אבלא אבלא" (כהמשל שמביא שם). ועד"ז מובן בנדון

* ואף שכתב רש"י "שבתחילה עלה במחשבה כו"י, לשון שנותן מקום לטעות שרק עלה במחשבה אבל לא הי' כן בפועל (ולכאורה הוה לי' לכתוב בסגנון ברור "שבתחילה ברא כו"י) – הרי ממשך ברוב שכן הי' עד שראה (שמוזכר מובן בפשטות שהקב"ה ראה (לא במחשבה, כי אם) בפשטות ובפועל בעולם שאינו מתקיים, ואז שיתף מדת הרחמים).

** ואף ש"ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים" (השיתוף דמדת הרחמים) קאי על יום הראשון (כמובן בפשטות, וכמ"ש רש"י עה"פ "למדך שכולם נבראו ביום ראשון") – הרי "ביום עשות" הוא בְּשֵׁנֵי מִבְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית ("שמפורש שהייתה כדי "לעשות") (היינו, דממ"ש (ב, ג) "אשר ברא אלקים לעשות" מוכח ש"ברא" ו"עשות" הם שני ענינים שונים: הבריאה עצמה היתה במדת הדין ("ברא אלקים"), ואילו השיתוף דמדת הרחמים היא כדי "לעשות" ("ביום עשות"), הוספה על הבריאה, כדי שמכאן ולהבא (לאחר חטא עץ הדעת) יוכל העולם להתקיים (ראה גם שיחה שבערה 64 – שיחות קודש שם ע' 246)].

ונוסף לזה: לימוד כזה בפרש"י [שהשיתוף דמדת הרחמים הי' ביום הראשון] – הוא באופן הכי מוזן, דא"כ הרי בפרש"י זה מפורש (זדעה זו) שאדם וחיה נבראו ביום הא'.

74) לקו"ש חכ"ו ע' 193 הערה 17. שם ע' 294 הערה 1. ו 75) 1, 1.
56) (ושם ע' 288 הערה 3). ובכ"מ.

דידן, דאע"פ שהקב"ה ידע מתחילה שאדם יחטא [ועד"ז אח"כ – חטא דור אנוש, ש"אז הוחל לקרוא בשם ה'76, הענין דעבודה זרה77, שלא הי' עד אז; ולפני זה – הריגת הבל ע"י קין78], אין זה סתירה לכך שבתחילה הי' סדר הבריאה ע"פ רצון ה' דוקא במדת הדין (ואכן נתקיים הבריאה כך, כנ"ל), אלא דלאחר שהי' החטא בפועל "וראה שאין העולם מתקיים", הקדים מדת רחמים כו' (ולא הי' בכל זה שום שינוי רצון ח"ו).

ח. אמנם, עדיין צריך להבין: מהו הקושי בפסוק "ברא אלקים", שרש"י צריך לומר על זה פירוש? הרי השאלה על השינוי במ"ש אח"כ "ביום עשות ה' אלקים" מתעוררת אח"כ, ולא כאן79?

והביאור בזה – ששאלתו של רש"י אינה ממ"ש אח"כ "ה' אלקים", אלא על אתר: כאשר ה"בן חמש" רואה שכאן כתוב "אלקים", מתעוררת אצלו שאלה: הוא הרי יודע שהקב"ה הוא מלא רחמים (כפי שלימדוהו הוריו והמלמד, וכפי שרואה את זה בכמה תפילות), וא"כ מדוע כתוב שהבריאה היתה ע"י שם אלקים (מדת הדין), "ולא נאמר ברא ה'", במדת הרחמים?

ועפ"ז מובן מדוע רש"י מתחיל עם שאלה ("ולא נאמר ברא ה'"), שלא כדרכו הרגילה80 שאומר פירוש (מבלי להביא את הקושיא) ועי"ז מסולקת הקושיא בדרך ממילא – כי "ולא נאמר ברא ה'" בנדון דידן הוא (לא שאלתו של רש"י, אלא) שאלתו של ה"בן חמש למקרא", שמכריח שרש"י יאמר לו ביאור.

ט. מהו הלימוד מזה ב"והחי יתן אל לבו"81?

– אכן, ישנו מזה ("האָט מען דערפון גאָר") "והחי יתן אל לבו":

מהאמור לעיל (ס"ג) שעל המלמד ללמד את החומש ופרש"י (לא כפי שהוא מבין מהגמרא וכו', שאז לפעמים מערבבים ומפרשים פשטות הכתוב ופשטות פרש"י הי"פן מ"פשוטו של מקרא", אלא) ע"פ "פשוטו של מקרא", ולפי פשטות הענינים המובן ל"בן חמש למקרא" – ישנו הלימוד בנוגע לכללות ענין החינוך והדרכה בילדים וילדות, שזה צריך להיות מדוד ("אָפּגעמאַסטן") לפי דרגתו של המחונוך, וכאשר הוא ילד, "בן חמש למקרא", צריך ללמוד עמו לכל לראש כפי שהענין מונח ("לייגט זיך") בפשטות הכתובים.

וכפי שמחנכים רגילים לומר, שלאחר כל המעלות והחושים של ילד – הוא בכל זאת ילד ("איז ער פּאַרט אַ קינד")...

79) ראה לקו"ש ח"ו ע' 146. ובכ"מ.

80) ראה לקו"ש ח"ה ע' 36. ח"א ע' 142 הערה 22. ובכ"מ.

81) ראה לעיל הערה 53.

76) פרשתנו ד, כו.

77) פרש"י עה"פ. וראה גם רמב"ם ריש הל' ע"ז.

78) פרשתנו שם, ח.

י. בהמשך לזה, יש לעורר שוב ששנה זו הוכרזה ונקבעה ל"שנת הילד והילדה"⁸², שבשנה זו יעסוק כאו"א בפועל ממש בחינוך יהודתי לילדי ישראל.

ובהדגשת שם זה – "שנת הילד והילדה", ולא "הבן והבת" וכיו"ב – להורות, שאין זה תלוי ביחוסם מפני אביהם ואמם (כמודגש ב"בן ובת", שיש הבדל מיהו אביו או), כי אם ביחוסם שלהם עצמם, להיותם "ילד וילדה" יהודים, צאצאי אברהם יצחק ויעקב, שרה רבקה רחל ולאח [וכמדובר כמה פעמים⁸³, שגם הבנים הם בני שרה רבקה רחל ולאח, והבנות – בנות אברהם יצחק ויעקב, ד"אין קורין אבות אלא לשלושה ואין קורין אמהות אלא לארבע⁸⁴].

נוסף לזה שכאו"א מהם הוא "עולם מלא" ממש, כדאיתא במשנה⁸⁵ שלכן נברא האדם יחידי ללמדנו ענין זה, וכל ילד וילדה הוא בבחי' "יציר כפיו של הקב"ה" בדוגמת אדם הראשון⁸⁶, וכפי שהי' קודם החטא!

ואין צורך לתואר גדול מזה ("א גרעסערן טיטול פאר דעם דארף מען ניט האָבן")! וזה מחזק עוד יותר את האחריות לחנך את כאו"א מילדי ישראל. וההדגשה בענין החינוך צריכה להיות הן לילדים והן לילדות, ואדרבה – בכמה ענינים מקדימים חינוך הילדות, כי "בינה יתירה ניתנה באשה".

יא. ובנוגע לפועל – מזכירים עוד הפעם את ה"שטורעם" אודות "שנת הילד והילדה", וה"שטורעם" שכן יהי' בפועל ממש – "טאַפּאַרו דאָ פּלאַחו", וה"שטורעם" ד"שנה תמימה" (ענינה העיקרי דשנה זו), וה"שטורעם" ד"והחי יתן אל לבו".

ובפרט בעמדנו בשבת בראשית, שאז מיתוספת עלי' ושלמות⁸⁷ בעניני שמיני עצרת ושמחת תורה, שבשמיני עצרת נעשית הקליטה של כל עניני תשרי⁸⁸, עד באופן ד(שמיני מלשון) שמן⁸⁹ המפעפע בכל דבר, עד האוזן⁹⁰; וזה מתגלה עוד יותר בשמחת תורה. וכל זה עולה בשבת בראשית, שהוא המשך לחודש תשרי ה"מרובה במועדות"⁹¹, שאין אומרים בו תחנון (גם אחרי סיום המועדים)⁹¹, כי אין זקוקים לזה.

ואע"פ ששבת בראשית היא כבר אחרי המועדים, הרי זה קשור עם מעלתו של תשרי, במכל שכן וקל וחומר מד' הימים שביין יום הכיפורים וחג הסוכות (שהם ג"כ

תקה, ב ואילך. תקח, א ואילך.
88 לקרית האזינו עו, ג. שמע"צ פה, ג. פח, ד. צא, א. סה"מ סוכות-שמח"ת ע' תיח. וש"נ.
89 סה"מ תרצ"ו ריש ע' 41. וש"נ.
90 ראה חולין צו, סע"ב ואילך. טוש"ע יו"ד סק"ה ס"ה.

91 ראה ב"י לטור או"ח סתצ"ב (ד"ה ומ"ש). שו"ע אדה"ז או"ח שם ס"ב. הוספה לשו"ע אדה"ז (להר"נ מדובראוונע) או"ח סק"א ס"ח.

82 שיחת ש"פ בלק תשמ"ח (סה"ש ח"ב ע' 537-8). ובכ"מ. שיחות שנה זו: י"א תשרי; יום ד' דחה"ס ל"צבאות השם".

83 דברי משיח – שיחת ש"פ האזינו שנה זו ס"ג.
84 ברכות טז, ב.
85 סנהדרין לו, א.

86 ראה ב"ר פכ"ד, ה. קה"ר פ"ג, יא (ב). ועוד.
87 ראה אוה"ת פרשתנו מב, סע"ב ואילך. (כרך ג)

אינם מועדים), כמבואר במדרש⁹² שט"ו בתשרי נקרא "יום הראשון"⁹³ להיותו "ראשון לחשבון עוונות", מפני שבד' הימים שבין יום הכיפורים לסוכות עסוקים בני ישראל במצוות (בבניית סוכה ובלולב כו'), ועאכו"כ אחרי שבת בראשית, אחרי קיום מצוות אלו בפועל, ובאופן של קליטה ובשלימות – בשמיני עצרת ושמחת תורה.

ובפרט כשנמצאים אנו בהתקופה של "ויעקב הלך לדרכו"⁹⁴, שמתחיל מראש חודש חשון או משבת מברכים חשון, יש להדגיש שכש"עקב" – כל יהודי, הולך "לדרכו", הרי "מה' מצעדי גבר כוננו"⁹⁵, וכשפוגש ילד או ילדה יהודי, הרי הדבר העיקרי והראשון שצריך לעשות הוא – "לבנות" את הילד היהודי, שיהי' חדור ביהדות ("צו אויפבויען דעם אידישן קינד, ער זאל זיין דורכגענומען מיט אידישקייט")!

ומובן, שכשפוגש את הילד או ילדה בדרך – אי אפשר לדחות את ההשתדלות עמהם לאחר זמן, כי אינו יודע באם יפגוש עוד הפעם ילד וילדה זו, כפשוט (דלא כבעבודת עצמו, שמצינו בהלכה בכמה ענינים שיש לו נאמנות לדחות את העבודה לשעה וכיו"ב, אף ש"אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה"⁹⁶, משא"כ בנוגע לפעולה עם אחרים, ובנדון דידן הילד והילדה – אין הדבר תלוי בו לדחות את הפעולה לאחר זמן).

וגם כשהילד כבר קיבל את החינוך שלו, צריכה להיות ההשתדלות של המחנך, וכסיפור הגמרא⁹⁷ על רב שמואל בר שילת שהי' מלמד תינוקות, ופעם מצאוהו בגינתו, ושאלו רב "שבקתי' להימנותך" ("שהיית רגיל ללמדם באמונה וללמד ולישב על גבם תמיד"⁹⁸)? וענה לו, שכבר י"ג שנה לא הי' בגינתו, "והשתא נמי דעתאי עלויהו" – על התינוקות!

ועוד להעיר, שכל האמור נוגע הן לאנשים והן לנשים, ואדרבה – יש הדגשה יתירה בנוגע לפעולתן של הנשים, כמבואר בקונטרס חנוך לנער⁹⁹ (בשם השל"ה¹⁰⁰) אודות חלקן העיקרי של הנשים בענין החינוך.

יב. ויהי רצון, שבבואנו מכל הכחות וההשפעות דחודש תשרי, ובפרט מהשמחה דשמיני עצרת ושמחת תורה (שאו בני ישראל חדורים בשמחת התורה), ובעמדנו בשבת בראשית, ראשית כל השנה כולה, והרי "כפי שמעמיד את עצמו בשבת בראשית כך זה הולך בכל השנה" – יומשך כל זה על כל השנה כולה.

95) תהלים לו, כג.

96) אבות פ"ב מ"ד.

97) ב"ב ח, ב.

98) פריש"י שם ד"ה שבקתי' להמנותיך.

99) ס"ע 34-5.

100) שער האותיות מד, א.

92) תנחומא אמור כב. ויק"ר פ"ל, ז.

93) אמור כג, מ.

94) ל' הכתוב – ויצא לב, ב. ראה אגרות-קודש

אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' קצד. לקו"ש ח"כ ע' 556

הערה ד"ה ויעקב הלך לדרכו. וש"נ. סה"מ בראשית

ח"א ע' פו. וש"נ.

ומזה נבוא ל"אלה תולדות נח נח . . תמים היי"101, ענין התמימות. ר"נח נח" – "נייחא לעילונים ונייחא לתחתונים"102 (כפי שמבאר הצ"צ באור התורה103), נייחא ברוחניות ובגשמיות, בכסף וזהב ורחני (אהבה ויראה104) וגשמי וכו', ועד ל"נייחא" בימים האחרונים של הגלות, ושלימות ה"נייחא" בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו. והולכים "עם ענני שמיא", "בנערינו ובזקנינו . . בבנינו ובבנותינו"105, "קהל גדול ישובו הנה"106 – לארץ הקודש, "אשר . . תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"107, מיד מה"נייחא" בסוף זמן הגלות בה"נייחא" דלעתיד לבוא, תיכף ומיד בסמיכות ממש.

– שיחה ב' –

יג. רגיל גם לדבר ענין בשיעור היומי ברמב"ם, וכן בהערות אאמ"ר על הזהר דפרשת השבוע – בקשר ובשייכות לענינא דיומא, פרשת השבוע וכו'.

השיעור ברמב"ם הוא – בהשגחה פרטית – בספר "קנין" (הלכות מכירה). ותוכנו ב"לתקן הדעות"108 קשור עם שבת זו – שבפרשתנו מדובר אודות בריאת העולם ובריאת האדם, שתכליתו ומטרתו היא – "אני נבראתי לשמש את קוני", מלשון קנין, שהאדם קונה את עניני העולם כדי שיוכל להקנותם להקב"ה. והשימוש הוא ע"י עשי' בפועל, "המעשה הוא העיקר"109, כפי שהרמב"ם פותח את ספר קנין110 "המקח אינו נקנה בדברים כו'" (כמדובר לעיל111 בארוכה).

אמנם, כדי שיוכל להיות ענין הבחירה, "ובחרת בחיים"112, קיימת גם אפשרות של קנין ע"י מכירת דבר בלתי רצוי – דוגמת מ"ש הרמב"ם בשיעור היומי113: "כל המוכר דבר שאסור לאכלו מן התורה כך הוא דינו", מכירת דבר האסור באכילה.

והנה, בהלכה זו ישנו ענין הדורש ביאור – כיצד לתווכו עם ענין המבואר בחסידות: כותב הרמב"ם (שם): "כל המוכר דבר שאסור לאכלו מן התורה כך הוא דינו" – ש"מה שאכל אכל ויחזיר לו את הדמים", "אבל המוכר דבר לחבירו שאיסור אכילתו מדברי סופרים, אם היו הפירות קיימין מחזיר את הפירות ונוטל את דמיו, ואם אכלן אכל ואין המוכר מחזיר לו כלום".

107 עקב יא, יב.

108 ראה רמב"ם סוף הל' תמורה.

109 אבות פ"א מי"ז.

110 ריש הל' מכירה.

111 דברי משיח – שיחת ליל שמח"ת שנה זו ס"י.

112 נצבים ל, יט.

113 הל' מכירה פט"ז הי"ד.

101 ר"פ נח (ו, ט).

102 ב"ר פ"ל, ה. וראה זח"א נח, ב.

103 נח נו, א. וראה גם ביאורה"ז להצ"צ ח"א ע' יג.

104 ראה תו"א ר"פ וישב. לקו"ת בהעלותך לב, ד.

ובכ"מ.

105 בא, י, ט.

106 ירמ"י לא, ז.

והביאור בחילוק הדין בין איסור אכילה מן התורה לאיסור אכילה מדרבנן – כתבו האחרונים¹¹⁴, שכשאיסור המאכל הוא מן התורה, המקח בטל "יחזיר לו את הדמים", כי איסורי התורה הם (בלשון הידוע) איסור חפצא, ולכן הרי זה כאילו לא מכר לו כלום (שהרי חפץ אסור אינו שייך ליהודי); משא"כ כשהאיסור הוא מדרבנן, "אם אכלו . . אין המוכר מחזיר לו כלום", כי האיסור הוא (בלשון הידוע) איסור הגברא (דקאי על האדם ולא על החפץ), היינו שבדבר עצמו אין חסרון, אלא שיש איסור על האדם לאכלו, ובמילא המכירה חלה, ורק ע"י הקונה (שאכל את המאכל) נעשה האיסור, אבל הוא הי' יכול להשתמש בזה עבור ענין אחר (למכרו לגוי וכיו"ב), ולכן המוכר אינו אשם.

וצריך ביאור, איך זה מתאים עם מ"ש אדמו"ר הזקן בספר התניא¹¹⁵ בביאור ענין האיסור, "שלכך נקראים בשם איסור . . מפני איסורה בידי הסטרא אחרא משלוש קליפות הטמאות, ואפילו הוא איסור דרבנן כו", היינו שבדבר איסור אין חילוק אם הוא מדרבנן או מן התורה, דשניהם אסורים בידי החיצונים בשוה, ושניהם איסור חפצא¹¹⁶?

שאלה זו ישאירו לעיונם של המשתתפים בהתוועדות שיעיינו בזה כו', ואשרי חלקו של מי שימצא תירוץ וביאור בזה (מהו הענין והפירוש דאיסור והיתר כו', והתיווך בין הדין ברמב"ם להביאור בתניא), ושיפרסמו בא' מהקובצים (או ביותר מקובץ אחד) כדי לזכות את הרבים בביאור ענין כללי בגדר דאיסור והיתר.

יד. בהערות על הזהר פרשתנו¹¹⁷ מתעכב אדמו"ר על מאמר הזהר¹¹⁸ "כד בעא קוב"ה למיברי אדם [שזהו הקשר לפרשתנו, שבה מדובר אודות בריאת האדם, כנ"ל], אזדעזעו כל עלאין ותתאין כו", ומבאר "מפני שאדם אינו פרט א' כמו שארי הנבראים, אלא הוא כולל כל הנבראים והנמצאים בתוכו, כי נברא מכולם, וכל א' הן מהעליונים והן מהתחתונים נתן בו חלקו . . כי נשמתו היא מלמעלה שכוללת כל העליונים, וגופו מלמטה שכולל כל התחתונים".

היינו, שאדם הראשון כולל בתוכו ("פארמאגט") שתי מעלות, שהם שני ענינים שונים: (א) הוא כולל בתוכו את כל הנבראים והנמצאים, הן העליונים והן התחתונים; (ב) הוא למעלה ומובדל מכל הבריאה כולה – שזהו מצד נשמתו, שהיא "חלק אלוהה ממעל ממש כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים¹¹⁹ ואתה נפחת ב¹²⁰ וכמ"ש בזהר מאן דנפח מתוכי נפח כו", כמבואר בתניא¹²¹ [ולהעיר, שבזהר ותיקוני זהר שלפנינו לא מצינו זאת, אלא בשל"ה¹²² וכיו"ב¹²³], וצריך ביאור בזה].

119 (פרשתנו ב, ז).

120 ברכת "אלקי נשמה" (ברכות ט, ב).

121 רפ"ב.

122 ראה של"ה ח, א.

123 ראה אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח

שליט"א ח"כ ע' קלא. וש"נ.

114 ראה צפע"נ עה"ת דברים בתחלתו ב"פרקי מבוא" ע' 22 ואילך. וש"נ.

115 רפ"ח.

116 וראה בארוכה שיחת אחש"פ תשל"ו (שיחות

קודש ח"ב ע' 105 ואילך).

117 לקוטי לוי"צ ע' ח.

118 פרשתנו (ח"א) לר, ב.

והרי הענין השני (שאדם הוא למעלה מהבריאה) הוא ענין שונה מהראשון (שהוא כולל את כל הבריאה) – כי הוא יכול להיות למעלה יותר באופן שהוא מובדל מהבריאה, משא"כ זה שכולל את הבריאה מורה שהוא לא מובדל ממנה, אלא אדרבה – הוא כולל את כל הבריאה כולה.

ובאדם באות שתי המעלות יחדיו [ע"ד כפי שמצינו אצל מלך: מצד אחד המלך הוא "משכמו ומעלה גבוה מכל העם"¹²⁴, ובפרט כתר המלך (שלמעלה גם מהראש של המלך) שאסור להשתמש בו¹²⁵ – שזה מורה שהוא מובדל מכל העם; ולאידך גיסא – "מלך ביפיו תחזינה עיניך"¹²⁶, שזה מורה על שייכותו עם העם].

ההוראה מזה ב"והחי יתן אל לבו":

מצד אחד הרי כל אחד מישראל כולל את כל העולם כולו – "את העולם נתן בלבם"¹²⁷, ואינו מובדל מהבריאה. והנפקא מינה מזה בפועל היא – דכאשר יהודי יוצא לפעול בעולם (בסיומו של חודש תשרי, כשמתחילה העבודה ד"ויעקב הלך לדרכו"), אין זה צריך להיות באופן של הבדלה מהעולם, שהוא יוצא "סתם כך" בעולם שאין לו שייכות אליו, ופעולתו היא רק עי"ז שנותן פקודה בעולם, ואח"כ הוא מסתובב וחוזר מיד לד' אמות של קדושה, אלא עליו לדעת ולהרגיש שכל העולם כלול בו, ועליו להראות כיצד הוא הבעל הבית שם, ושזה נוגע למציאותו ממש, כי פעולתו בכל ענין נוגעת לשלימות שלו.

ולאידך – ישנם ענינים בעבודתו שצריכים להיות באופן שהוא למעלה ומובדל מהעולם.

טו. וכל זה הוא בהדגשה יתירה כאשר בני ישראל נמצאים יחדיו, "ברוב עם הדרת מלך"¹²⁸, ו"איש את רעהו יעזורו"¹²⁹, ובפרט שעומדים ב"שנה תמימה", ובמקום קדוש, ב"מקום שמגדלין בו תורה"¹³⁰, תפילה¹³⁰ וצדקה.

ולכן, הנה עכשיו הוא הזמן המתאים שאלו שהעמידו קנקני משקה "המשמח"¹³¹ עבור מסיבות והתועדויות בקשר עם פעולות דהפצת התורה והיהדות, בניית בתי תורה, תפילה וצדקה, או עבור "מבצעים", או חינוך וכיו"ב – יעלו למעלה ויכריזו אודות כך, ויזמינו את המסובים.

וזה יביא לעלי' למעלה ברוחניות, עלי' גם בנוגע לאופן ההכרזה, וגם – ובעיקר – עלי' באופן הפעולה בכל ענינים אלו, עד לאופן של תמימות – תמימות גם ביחס למעמד

(128) ל' הכתוב – משלי יד, כח.

(129) ישעי' מא, ו.

(130) ל' חז"ל – מגילה כז, א.

(131) ס' שופטים ט, יג.

(124) ל' הכתוב – שמואל א ט, ב. וראה סה"מ נ"ך.

מאחז"ל ע' לה. וש"נ.

(125) רמב"ם הל' מלכים פ"ב ה"א.

(126) ישעי' לג, יז.

(127) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ריש ע"ב.

ומצב שהי' בערב שבת, ויתירה מזה – גם ביחס למעמד ומצב שהי' בהתחלת השבת, ועד לרגע א' לפני זה.

ושיעשו זאת מתוך זריזות, שזה יזרז עוד יותר את הזריזות והגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, באופן של תמימות. ו"לא עיכבן אפילו כהרף עין"¹³², תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "והריקותי לכם ברכה"].

— שיחה ג' —

טז. נהוג בכל תפוצות ישראל שבשבת בראשית "מוכרים" את המצוות, עליות וכו', על כל השנה כולה.

ובמיוחד במקום זה, שהוא בית הכנסת ובית המדרש של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו במשך עשר שנים האחרונות דחיים חיותו בעלמא דין, ו"קדושה לא זזה ממקומה"¹³³, ואדרבה – באופן דמוסיף והולך ואור.

ולכן – שיעשו זאת עכשיו, עם ההקדמה ד"ברשות" (אם צריכים רשות לזה), ו"ימכרו" את המצוות בהתאם לכל הדינים בספר קנין להרמב"ם (שיעורי רמב"ם דימים אלו), כולל הדין (בהשיעור היומי¹³⁴) שיכול לשבח את מקחו (כדרך המוכרים), ועד"ז בענין זה – שיהי' שבח במכירת המצוות, ובמיוחד – ע"י הוספה בהכנסה במזומנים וכו'.

ויהי רצון, שזה ימהר עוד יותר שבקרוב ממש תהי' "מכירת" הגלות ע"י בני ישראל, אבל לא באופן ש"זורקים" את הגלות לחוץ (כי אז אי אפשר לדעת מה יהי' עם זה), אלא מהפכים את הגלות גופא לגאולה, ע"י שמכניסים בגלות (גולה) את הא' ד"אלופו של עולם"¹³⁵, ואז תהי' גאולה¹³⁶.

ובעבודה מתבטאת הא' בג' הקוים ועמודים שעליהם העולם עומד, תורה תפילה וצדקה¹³⁷, ובפרט – ע"י בתי תורה תפילה וצדקה.

וזה נעשה ההכנה קרובה לבנין בית המקדש השלישי, בית משולש, הכולל בתוכו את כל שלושת בתי המקדשות¹³⁸.

וראה לקו"ת תזריע כג. ג. ועוד. וראה ברכות יג. ב.
 (136) ראה ויק"ר פל"ב, ח. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד. וראה בארוכה שיחות תנש"א: ש"פ אחו"ק (דברי משיח ח"ג ע' 227 ואילך); ש"פ אמור (שם ח"ד ע' 6 ואילך).

(137) ראה אבות פ"א מ"ב.
 (138) ראה ז"ח רכא, א.

(132) ראה מכילתא ופרש"י בא יב, מא.
 (133) ראה ע"ח שער (ד) אח"פ פ"ג. שער (לד) תיקון נוקבא פ"ג. שער (לה) הירח פ"א. אגה"ק ביאור לסימן זך (קמז, א).

(134) ראה הל' מכירה פי"ז ה"א.
 (135) ראה סמ"ק – הובא בב"י או"ח סימן סא (ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (וראדה"ז) או"ח שם סעיף ו.

ואז נמשך ומתגלה בעולם גם הרגל הרביעי שבמרכבה (לא רק ג' קוין, אלא גם ד' רגלים) – דוד מלכא משיחא¹³⁹.

ולהעיר, שגם בבית המקדש יש (נוסף לענין השלישי שבו) גם הענין הרביעי, כמבואר בכמה מקומות¹⁴⁰ שני הענינים שהיו במשכן המדבר, ועד"ז בבית המקדש: המנורה של ג' רגלים ושולחן של ד' רגלים (וכיו"ב).

ויש לקשר זה עם קביעות ראש חודש חשוון (שמתברך בשבת זו) בשנה זו – ביום ג' וד' (אע"פ שהעיקר בנוגע לחשוון הוא ב' דראש חודש, א' חשוון, כנ"ל), וכידוע מ"ש בילקוט¹⁴¹ שחנוכת בית המקדש תהי' בחודש חשוון.

והעיקר – שמהדיבור בכל זה יומשך בפועל ממש, גאולה האמיתית והשלימה דכל בני ישראל, כל הד' דגלים.

וזוכים¹⁴² ל"אלה תולדות נח נח" (כפי שקוריץ תיכף בתפילת מנחה), "נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים", מצב של מנוחה הן בענינים הרוחניים והן בענינים הגשמיים.

ועד שזוכים להשלימות ד"מי נח", כמ"ש¹⁴³ "וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות", ודרשו חז"ל¹⁴⁴ "כימי עולם כימי נח, שנאמר¹⁴⁵ כי מי נח זאת לי". ובתכלית השלימות – בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו (שאז יהי' ה"נייחא" העיקרי), בשמחה ובטוב לבב.

[לאחר מכירת המצוות, נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א "מזונות" להגבאי ר' י. שי' פ., ואח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן (שוב) "והריקותי לכם ברכה".]

– שיחה ד' –

יז. ויהי רצון, שבהתאם להתחלת פרשתנו "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ . . ברא אלקים לעשות", שכח זה נותן הקב"ה לכאו"א מישראל במשך כל השנה כולה "לעשות" ע"י עבודתו (ד"למעשה ידיך תכסוף¹⁴⁶) במחשבה דיבור ומעשה שלו – שכאו"א מישראל ימשיך גילוי אלקות בשמים וארץ וכל צבאם, וכתוצאה מזה – יהי' גם חידוש בכל הענינים דשמים וארץ כפשוטם, ועאכו"כ שכאו"א יבנה ("אָל אויפבויען") מחדש בענינים שלו "את השמים ואת הארץ", "השמים החדשים והארץ החדשה"¹⁴⁷, ברוחניות ובגשמיות, בכללות ובפרטיות.

144) ויק"ר פ"ז, ד. איכ"ר בסופו. תו"כ שמיני ט, כד.

145) ישע"י נד, ט.

146) איוב יד, טו. וראה שמו"ר פל"ו, ד. ויק"ר

פל"א, ג. של"ה כט, ב ואילך. עבוה"ק חלק (ב) העבודה בתחלתו.

147) ישע"י סו, כב.

139) זהר ח"א רמח, ב. ח"ג עא, ב. רסב, ב. ובכ"מ.

140) ראה מו"נ ח"ב פ"י. צפע"נ עה"פ ר"פ ויצא.

141) שמעוני – מלכים רמז קפד.

142) בהנחה אחרת מובא ענין זה לקמן סוסי"ז.

וראה לקמן הערה 150.

143) מלאכי ג, ד.

וזה נעשה ההכנה הדרושה, המתאימה, המכריחה והממשיכה את הבנין העיקרי – בית "מקדש אדני- כוננו ידיך"¹⁴⁸ – מלמעלה למטה¹⁴⁹.

ובפשטות: "ויעקב הלך לדרכו" (המתחיל במיוחד מראש חודש חשון, ועוד משבת מברכים חשון, כנ"ל ס"א) – כאו"א מישראל הולך לדרכו לסיים את השיריים האחרונים של הגלות.

ומיד¹⁵⁰ אח"כ – הולכים לארץ הקודש, ובאופן ד"כ ירחיב ה' אלקיך את גבולך"¹⁵¹, ולירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש השלישי, "בנערנו ובזקנינו . . . בכנינו ובכנותינו", "קהל גדול ישוּבו הנה", כל השישים ריבוא מישראל, השישים ריבוא נשמות כלליות הכוללות שישים ריבוא נשמות פרטיות כו"¹⁵².

וההכנה לזה – ע"י ההוספה במעשינו ועבודתינו באופן דמוסיף והולך ואור, ובוזה גופא – הולכים "מחיל אל חיל" עד שתיכף ומיד "יראה אל אלקים בציון"¹⁵³, "שהוא יכוננה עליון"¹⁵⁴, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ו"לא עיכבן המקום כהרף עין", בפשטות ותיכף ומיד ממש.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א ציוה לנגן ניגון הכנה, ניגון אדמו"ר הזקן (בבא הרביעית פ"א), "ניע זשוריצני כלִאֶפְצִי". אח"כ ציוה להש"ץ שי' לנגן "יהי רצון . . . שיבנה ביהמ"ק". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה [4:30].

(153) תהלים פד, ח.

(154) שם פז, ה. – ולהעיר שע"פ המנהג לומר בכל יום הקאפיטל תהלים המתאים לשנות חייו (אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) – התחילו ב"א ניסן תשמ"ח אמירת מזמור זה. המו"ל.

(148) בשלח טו, יז.

(149) ראה פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.
(150) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל סוסט"ז.
וראה לעיל הערה 142.
(151) פ' שופטים יט, ח.
(152) תניא פל"ז (מו, ב ואל"ך).

ר"ד ב"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב

ערוך, ויש אופן שאי-רצוי על פי שולחן ערוך. כשתדבר עם רב, תשאל אותו איך לעשות זה שיהי' באופן המותר, ואז יהי' בהצלחה, ורפואה קרובה".

• א' הציג את בנו באומרו ששנה שעברה למד בבית ספר ממלכתי וכעת עבר ללמוד בישיבה.

יום ראשון, ז' תשרי

• א' שאל האם לעשות ניתוח פרוסטט.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "פרוסטט – צריך לשאול אצל רב. ניתוח על פרוסטט – יש אופן שמותר על פי שולחן

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אבל לא של מורה?".

הנ"ל: לא.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ולמה לא תקבל תעודה של מורה או של מחנכת?".

הנ"ל: היא לומדת להיות רופאת עיניים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "רופאת עיניים. שיהיו בשורות טובות, הצלחה רבה, ונחת רב".

• א' אמר: הרבי הבטיח לי שנה שמחה השנה, והי' שנה מצויינת בעבודה ב"ה. עכשיו אני חי עם הברכה של הרבי, ועכשיו מתחילה עוד שנה...

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בהצלחה רבה, ותהי' שנה נפלאה, נפלאה בכל. זה הראשי תיבות של שם השנה – נפלאות בכל, הי' תהא שנת נפלאות בכל. בהצלחה רבה, בשורות טובות".

הנ"ל ביקש ברכה שיהיו לו חיים טובים עם אשתו, ושיסתדרו עוד יותר טוב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן, עד אין סוף. ברכה והצלחה, בשורות טובות".

• אחת אמרה שיש לה חנות ברמת גן, וקשה לה מאוד, ורוצה לסגור את החנות, ושאלה מה לעשות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "מה לעשות – צריך לשאול אצל רב, שתספר לו כל הפרטים, וכשידע הפרטים אזי יוכל לייעץ אותך. ואיך שתחליט – שיהי' בהצלחה רבה, ושיהי' שנה טובה ומתוקה".

הנ"ל אמרה שבעלה מאוד עצבני בבית ואין לו סבלנות עם הילדים, ושאלה מה לעשות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "בישיבה? טוב מאוד".

הנ"ל אמר שהבר מצוה של בנו יהי' בר"ח ניסן, וביקש ברכה עבורו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בראש חודש ניסן. האבן פון עם א סאך נחת! וחודש ניסן זהו חודש הקשור עם ניסים; זהו השם 'ניסן' – זה קשור עם ניסים. והשי"ת יברך אותו ללכת מחיל אל חיל, ולהיות דוגמא טובה לכל חבריו בבית ספר".

• א' אמר שיש לו בית שרוצה למכרו ואינו מצליח כבר זמן רב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו חתיכת לעקאח ודולר באומרו: "ברכה והצלחה, ותתן בהבית – תתן קופת צדקה בתוך הבית, וזה תניח שם – הדולר הזה, וה'קייק" זה לשנה טובה ומתוקה".

אשתו של הנ"ל אמרה שבתם לומדת באה"ק ומבקשת ברכה שתחזור בשלום הביתה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "היא לומדת בארץ ישראל, ולמה תחזור הביתה? הלא צריכה ל...".

הנ"ל אמרה שמתכוונת אחרי שנה, בסיום הלימודים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אחרי שנה. אזי תקבל גם תעודה?".

הנ"ל: כן.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "של מורה, או של מה?".

הנ"ל: של תלמידה מצטיינת.

(1) = שיהי' לך ממנו הרבה נחת.

(2) = עוגה.

דירות בשביל הזקוקים לדירה".
הנ"ל ביקשה ברכה לילדי, ואמר כ"ק
אדמו"ר שליט"א: "בכל הענינים. יש כאן
השמות שלהם? של הילדים?".
הנ"ל: לא.

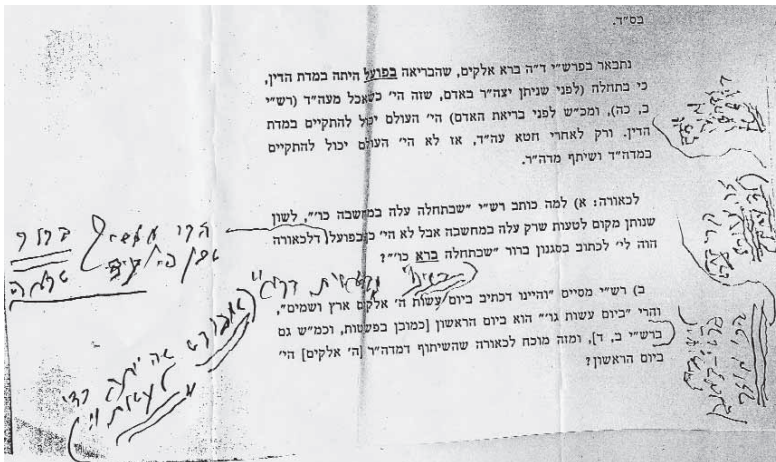
כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אזי תכתוב
כאן כל השמות, כל הילדים, ותתן
להמזכיר, וה' יתברך יברך כל אחד ואחת
מהם בשנה טובה ומתוקה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "צריך לא
להתערב עמו, ובמשך הזמן יתחיל
להתעניין גם בילדים. באם ילחצו עליו,
אזי זה יעורר אצלו רגש של ניגוד".

הנ"ל אמרה שאין להם דירה וכל שנה
מחליפים דירה, ושאלה מה הבעי'.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "הבעי' היא
שצריך למצוא סרסור שיחפש דירה
בשבילכם, כפי הרגיל בכל המקומות
שיש 'אָפּיס'³ או סרסור שהוא מחפש

(3) = משרד.

צילום כתי"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א -
מענה על שאלות המניחים בשיחה זו (נדפס לעיל ע' 21)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

„עת לבנות“...

שנת הבנין

”ויהי בשלשים שנה”

תשמ”ט-תשע”ט

. . ענין הבנין בשרשו הוא לכל לראש – תורה, כידוע שתורה נקראת בית, כי היא כמו בית המגנת על האדם מפני ה”מים רבים” (דלעו”ז) שבעולם הזה התחתון כו’ (כמבואר בהמשך ”מים רבים” בסופו). וכן התחלת התורה היא באות ב, המורה על ברכה – שתורה היא בית (בנין) של ברכה.

(משיחת יום ב’ דר”ה תשמ”ט)

פרטים בקרוב...

לזכות

כ”ק אדמו”ר מלך המשיח שליט”א

מהרה יגלה אכ”ר

יה”ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי”ד ממ”ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

”לאלתר לגאולה” ו”הנה זה משיח בא”

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק’

ויבנה ביהמ”ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו ומי”ד ממ”ש ממש!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח”ר כ”ק אדמו”ר מלך המשיח שליט”א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת נגי משיח צדקנו – כ”ק אדמו”ר שליט”א

יחד עם כל בניי שליט”א בכל מושבותיהם

ותיכף ומי”ד ממ”ש, נאָו!